

cseségük, melynek a multban annyi bizonyosá-
gát adták. Ide céloztam felszólalásomkor én
is, midőn azt írtam, hogy a Szeremlei ur által
felhozott állítások — a „számitás” és „majo-
rizálás” — a jelenkori adatokból megoid-
hatók.

Ezen nyilatkozattal az általam feltett
kérdések és az erre adott feleletnek további
fejtegetésével részéről teljesen felhagytok, de
csakis azért, mert meggyőződésöm szerint, két
ily ellentétes nézetet, birlapi vita útján össze-
egyeztetni lehetetlen.

B.
Néhány igénytelen észrevé-
tel a mellékes tárgyra nézve.
Nt. Szeremlei ur mellékesen ezt jegyezte
meg „annak fejtegetése, hogy a
collegiumnak kicsoda a tulaj-
donosa, meddő elmefuttatás.”
Tessék elhinni, hogy nem olyan meddő ez
elmefuttatás, minőnek egyelőre látszik.

En, mint már nagyon öreg ember, az én
szintén előregedett s tapasztalatok nehez-
igája alatt elalélt lovamon nem akarok futást
kezdeni, egy életem javában levő oly kitűnő tu-
dóssal, minőnek nt. Szeremlei urat én is tar-
tom, tartja az egész hitfelekezett. Engedje meg
azonban nekem, hogy e kérdésre nézve a multak
tapasztalataiból feleltem a nagyobb eseme-
nyeket. Mert már három ízben járt fel e gon-
nosztvó kíséret.

A reformától kezdve két egész száza-
don keresztül egészen 1752-ig nem lehetett
csak fel is tenni ezt akérdést, kicsoda a deb-
reczeni collegium tulajdonosa? Ekkor a hatal-
mas erszak eltiltotta Debreczen városát a
collegiumnak és egyháznak a városi pénztárból
való segélyezésétől. — A körülményekhez ke-
pest a város jogai átszállottak a ref. egyház-
tanácsra. A szelid hatalmat néhány év multá-
val lerázni igyekezett S i n a i, azt állítván,
hogy a collegium sem nem a városé, sem nem
az egyházé, hanem csakis az „önmagá-magáé,”
mert a collegium egy nemes személy, a mely
minden nemesi jogokkal és kiváltságokkal bir.
A collegiumnak szellemi és anyagi kezelése a
professorokat illeti. — Nem az episcopális tö-
rekvés hanem az efféle merev állításoknak
erszakos keresztülvitele buktatta meg Sinaít,
ki a collegium pénzével és vagyonával is ké-
nye-kedve szerint rendelkezett.

Következett a D o m o k o s L a j o s fel-
lépése, ki a Sinaí megbuktatása után a colle-
giumnak szellemi és anyagi kormányzását a
debr. ref. egyháztanács kezébe adta, állítván,
hogy a collegiumnak az eltiltott város után
egyedüli jogos tulajdonosa a debr. ref. hitköz-
ség. Az egyház tanács gyűléseiben határozat-
tolt el, hogy kik legyenek a professorok, ott
alapították meg a tanrendszer, ott hozott a
professorokra és diákokra szóló törvény, ott
kezelte a collegiumnak tőkepenze és összes
vagyonát.

Domokos Lajos halála után a budai zsi-
nat kánonjai által impregnált főcurátor P é-
c h y I m r e az előbbihez hasonló erszakos-
sági magához ragadta a collegium szellemi
és anyagi ügyeinek vezetését.
Az 1806-ik esztendőől kezdve hatalmas-
kodott Péchy fő curátor a collegium felett mind
szellemi, mind anyagi tekintetben. A collegium
tőke-pénzeit kiutalványozgatta önmagának, esa-
ládja tagjainak és a coadjutor curátoroknak. Kar-
ugyan nem érte a collegiumot nagyobb mör-
tekben, mert Péchy Antal, a főcurátor testvere-
ének adósságait kifizette, de a zűrzavar meg-
volt s mindenki előtt világossá lett, hogy az
ilyen kormányzás még kártekonnyabb, mint volt
a debr. egyháztanács és professorok kormány-
zása.

Végre 1842-ben báró V a y M i k l ó s

főcurátor szervezte a collegium anyagi ügyeire
nézve a gazdasági tanácsot a fentebbemített
módon, a három testületnek, u. m. a tanár-
karnak, a debr. egyházi tanácsnak és az egy-
házkerületnek tagjaiból, mely gazdasági ta-
nácsnak élnöke mindig a debreczeni ref. egy-
ház főcurátora.
A professorok választására és a tanügy
szellemi vezetésére zsinórmértékül az 1822-iki
konvent határozata és az ugynevezett „littera-
ria deputatio”, vagyis tanügyi bizottság szol-
gált, a superintendentia közvetlen kormányzása
alatt.
Most, midőn a magyar államkormány-
alatt, országos törvények értelmében, a zsinat
által legfőbb egyházhatósággá emelt convent a
közép- és főiskolákat szervezi és ezen szerve-
zetet végrehajtás végett már ki is adta: ez a
kérdés „ki, vagy kik a debr. ref. collegium
tulajdonosa vagy tulajdonosai?”, teljességgel
nem meddő elmefuttatás; sőt
inkább ugyancsak mélyen életbevágó
kérdés.

Az hiszem, hogy egy dologban minden
erdekeltnek egy véleményen vannak, nevezete-
sen, hogy a debr. ref. collegiumnak ugy Deb-
reczen városában, mint azon kívül levő a debr.
ref. collegium nevére telekkönyvezett ingatlan
birtokai, valamint tőkepenzei, évi járadékai,
alapítványai a debreczeni ref. collegiumnak
elannyira sajátjai, hogy azokat az eredeti
rendeltetésétől semmiféle felsőbb kormányzói
hatalom el nem vonhatja, más célra nem for-
dithatja.

Ezen kétségtelen jogi elvből lehet és
kell kiindulni, midőn a debr. ref. collegium-
nak a közelebbi hatvan év alatt minden íz-
ben történt új szervezéséről, tanszékek szapo-
ritásáról, új épületek emeléséről van szó.
S midőn a tiszántúli egyházkerületről,
mint a debreczeni ref. collegium tulajdonosa-
ról beszélünk, azt sem szabad elfelejtünk és
azt sem lehet meddő elmefuttatásnak tekinte-
nünk, hogy bizony az egyházkerületnek sem
mondhatók „ne nyulj hozzá m virá-
g-nak.”

Az 1735-ben megalakult a mostani négy
superintendentia, de az ezt megelőző időben
oly nagy és hatalmas „cistibiscana superinten-
dentia” két részre vágatott.
A közelebbi években erősen hangoztatták
hogy a felső-szabolcsi, szatmári, beregi s mint-
egy hét egyházmegye, a tiszántúli mostani su-
perintendentiától elszakadva, külön superinten-
dentiait készült alkotni.

Az 1811-iki zsinaton is számosan voltak,
a kik a tiszántúli mostani superintendentia
nagy kiterjedését tekintve, osztokodni kíván-
tak és csak időkérdésnek tekintik ennek a
superintendentianak eldarabolását. Volt már
— legalább papíron — a békés-bánati egyház-
megyéből is egy szivácsi superintendentia.

Ismételve mondom, hogy ha valaha, most
is nagy fontosságú kérdés az, ki, vagy kik a
debreczeni ref. collegium tulajdonosa vagy
tulajdonosai?
Azt írja nt. Szeremlei ur „magában
Debreczenben is azt tartják,
hogy a főgymnasium (és a colle-
gium többi részei) a tiszántúli
ref. egyházkerület tulajdonosa.”
(Zelizi D. Debreczen leírása 423) Erre nevez-
nek csak azt jegyzem meg, hogy ugyanazon mo-
nographia 434-ik lapján azt írja Zelizi ur: „a
reformatusok debreczeni fő-
gymnasiumáról szóló ezen ös-
mertetést Bekési Gyula igaz-
gato tanár által 1878-tól 1881-ig
évenként kidolgozott Ertesít-
őkötveből állítottam össze.”

Figyelmet érdemlő és nevezetes, hogy

Békési Gyula tanár ur 1877-ben már gymna-
siumi igazgató volt és megis csak az 1881-iki
Ertesítőben jutott észébe ezt írni, hogy a
debreczeni ref. főiskola a ti-
szántúli egyházkerület tulaj-
donosa. — Az előző évekről szóló Ertesítő-
ben ennek nyoma sincs, a későbbi évek Erte-
sítője azonban egészen a folyó esztendőig
reprodukcijá a Békési Gyula ur ígeit. Minő
hatás alatt kezdte e kifejezést a most már
tankerületi főigazgató és kir. tanácsos ur, nem
tudom, de ennyit önmagától hallottam, hogy
miért nem állit Debreczen város a reáliskola
helyett egy gymnasiumot? Elcsudálkoztam e
nyilatkozaton, mert azt Isten és ember tudja,
hogy a debreczeni ref. főiskolában levő gym-
nasium a reformációtól kezdve folyvást meg-
volt s abból, hogy az egyházkerület a vidékről
jövő tanulóknak a collegiumban nagy lakásokat
épített, teljességgel nem következik, hogy a
debreczeni születésű tanulóknak külön gymna-
siumot kell állítani.

Nem hagyhatom említés nélkül nt. Sze-
remlei urnak ezen okoskodását sem, „ily
módon a klerus ma rátehetné
kezét a budapesti m. kir. egye-
temre azon czímen, hogy azt va-
lamikor ő alapította; Debreczen
város pedig követhetné a tu-
lajdoni jogot a zottaniki kir. gaz-
dasági akademiához és Hajdu-
megyéhez, mivel hogy ezeknek
ő adott telket, házat stb.” Bizony, a
klerus nemcsak hogy rátehetné kezét az egye-
temre, de sőt nem is vette le róla soha. Ott
és ott uralkodik abban a róm. kath. theologiai
facultás, de Töröknek, Székácsnak és Ballagi-
nak nem sikerült a protestáns theologiai fa-
cultást beérőszakolni. A mi Debreczen illeti,
a város és egyház azon órában, a melyben a
gazdasági tanácsot megszűnik lenni ilyen
tanácsot, nemcsak ráteheti kezét a debreczeni
gazdasági tanácsot épülete, hanem egyse-
rűleg el is foglalja a telket az épülettel együtt.
Nem különben a város visszaveszi a megye-
házat is azonnal, mielőtt Hódmezőgye Bözör-
nyébe vagy Szoboszióra tenné át székhelyét.

Végre nt. Szeremlei urnak ezen közle-
sere „ugy tudom, hogy a deb-
reczeni egyház a főiskolai évi
költségeknek egy nyóczad ré-
szét is alig viseli,” csak ennyit vála-
szolhatok, hogy az en tudomásom szerint Deb-
reczen és az egyház a collegium évi költsé-
geinek fedezésére mintegy 21,000 frtot ad-
évenként, a mi az évi költségek egy harmada
a másik két harmadot legnagyobb részben az
alapítványok fedezik, ugy hogy a superinten-
dentia évi segélye a legkevesebb. A számitást
azonban, annak idejében, a számadások alap-
ján majd elkesztik az illetők.

Tiszteletteljesen azzal zárom be e nyilt
levelet, hogy meggyőződéseink ellentétesek
ugyan, de mindkettőnk a debreczeni refor-
mátum collegium iránti buzgó szeretet hevit
és éltet. A jó Isten kiserje az ön hitfelekezeti
és hazafias nemes munkásságát s tudományos
munkáidat, testi lelki áldásaival.
Debreczen, 1885. aug. hó 17-én.
Könyves Toth Mihály.

Egyházkerületi közgyűlés.

Debreczen, aug. 24.
Ma délelőtt 1/10 órákor kezdődött meg
az egyházkerületi, közgyűlés főtiszt. Révész
Bálint püspök ur megnyitó beszédével, melyet
eljenzesseli fogadtak.
Jelen voltak: főtiszt. Révész Bálint
püspök, nagys. Vályi János egyház fő-
püspök, Farkas Antal főj., Thaly Kál-
mán orsz. gyűl. képviselő, gr. Ráday Ge-

Magyar költő német neje.

— Történeti beszély. —
Írta: **Könyves Toth Kálmán.**
II.
Két vetélytárs.
(Folytatás.)
Féltette már akkor, midőn hite szerint még
nem is szeretnethet. Pedig ott lehet csak fel-
tekenység, hol már egyszer a szerelem kitérte
győzelmi jelvényét.
Bacányi rendszeren nem igen sokat tör-
dött a kölso illem és divat szabályaival. Most
azonban meg a külsőségekre is kiváló gondot
fordított s ha hüség ferhetett volna nemes je-
leméhez, kétségteudul gyönyörködve szemlélte
magát a tükörben. Férnas szép arcának, szel-
lem, mely erzelem, vonzó kellem ögygye
olvadva, mint a szivarvány színei tüköröztek
vissza. Szép férfi volt, de arcán ott boron-
gott a belső szenvedés külső kinyomata, a
mi még előnyére vált, még érdekesebbé ke-
tette a nők előtt.
Most külsőjére kiváló gondot fordított.
Nem német bugyogót s hosszú kabátot válasz-
tott, hanem egyetlen magyar díszöltönyt vette
fel s az egyszerű jobbágy grófi ház ivadéka-
nak látszott.
Hét órára az udvari titkár előtt állott a
fogát, melyet a gróf Bacányi rendelkezésére
bocsátott. A harmincz évet meghaladott férfiú
bátorralannak érzé magát, midőben százsor
is ismételte, hogy mit fog uokdani, pedig kora
ifjúságától kezdve nagy uri körökben forgó-
dott; a szerelem azonban a legnagyobb szó-
nokot is nemává s viszont a létát szónokká
teszi; olyan hatása van, mint a bornak, mely-
től a bátor szívű könyekre lagyl s a gyáva
hóssz lesz.
Nem rajzoljuk hosszasan Bacányi s Gab-
riella találkozását; nem mutatjuk olvasóinkat
jelentetelen részletek elsorolásával; csak any-
nyit jegyzünk meg, hogy e két rokonlélek
megértette egymást s egy het muva Bacányi
mindennapos vendég volt az udvari titkár há-
zában. Az öreg Baumberget a magyar költő
sokoldalú ismerete, nyilt, őszinte jelleme meg-
hódította s örült, hogy leánya a férfiú iránt ro-
konszenvet érez.
A szép Gabriella ekkor már túljárt az
ifjúság tavaszán, de azért nem vesztett igazó
szépségéből. A huszonhat éves leány vonásai
igazítottak a szelleműs francia iróú állítását,
hogy a nők anyai évek, a minőknek látsza-
nak. E szerint Gabriella még fiatal leány volt;
a természetes gondúr, fekete hajfirtők fehe-
rebbé teittek szép magas homokát. A szigoru
óiráló nem találta volna ugyan teljesen szabá-
lyosnak sem orrát, sem kisse nagy száját, de
e csekély hiányt leszámitva, ha gyönyörű va-
gásu szemet s kitógástalan szemöldjét vete
figyelembe, el ke ösmerne, hogy Gabriella
az igazán szép nők sorába tartozik. De nem
annyira e muló szépség elhulló viragai vou-
zottak körébe Bacs legelső irodalmi férfiat,
mint inkább magas műveltsége, mely meg a
császárné figyelmét is magára vont.
Gabriella szive a szerelem érzelmétől
még eddig érintetlen maradt; ő eszménykepe-
hez méltó férfit keresett s várt várt volna to-
vább is, ha a végzet az eszményképét Bacsa-
nyiban eléje nem veteti.
(Folyt. köv.)

deon, grf Degenfeld József főispán, U j-
falussy Sándor Sztarm. alispánja, az es-
peresi kar, nt. Kiss Albert orsz. gy. képv.
nt. Könyves Toth Kálmán, nt. Ba-
logh Ferenc, nt. Csiky Lajos, Beke
Mihály arvasz. elnök. dr. Tisza Istvan, Ri-
toók Zsigmond, Horthy Istvan, Sáp
Sámuel, Lengyel Imre, Mészáros
trvsz. bírák, dr. Király Ferenc, Rab
László gazd. tanácsos, dr. Legányi Gyula,
Nádányi Miklós nt. Nemeti Lajos stb.

Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző
felolvasta a megjelentek névsorát.

Ilyes Bálint, Szeremlei Sámuel, Tabajdi
Károly főispán jelentik, hogy reszint halasztha-
talan dolgot, reszint betegség miatt nem jelen-
hetnek meg, Kuln Imre (a n-károlyi egyház-
megye gondnoka) szinte ezt jelenti.

Felolvastattott a nagykarolyi egyházmegye
jelentése az esperes választásról. 35 egyház-
ból 33 szavazat érkezett be s 30 szavazattal
S e g e s v á r y J ó z s e f k. - j a n o s i lelkész, az-
előlti egyházmegyei tanácsbíró és jegyző va-
lasztott meg esperessé. Segeşváry J. unne-
pélyesen feleketettett s szép beszédben aján-
lotta magát az egyházkerület jóindulatába, mely
beszédre ismét főtiszt. püspök ur. választott.

Az első lelkészkepzési
vizsgára 21-en jelentkeztek, mindnyájan
vizsgára bocsáttattak, pótvizsgát 3 tiszteletes
atyafi tett, 2-ik vizsgára 1 jelentkezett, ki ap-
rilisban is jelentkezett, de betegsége miatt
akkor nem vizsgáztatott.

A vizsga eredménye felett a bizottság
megélekedését fejezi ki. Nagy József,
Ilyés Endre, Sas Béla, Kutas Bálint.
Szűcs László minden tantárgyból kitűnő osz-
tályzatot nyertek, nevezetesen a vizsga azért,
mert a vizsgázók közül egy sem bukkott meg.
A levizsgázottak osztályzatának felolvasása
után főtiszt. püspök ur atyai hangú beszédet
intezett az ifju tiszteletes atyafiakhoz, melyben
intette őket, hogy ezentul is haladjanak a tu-
domány, erkölcsiség és valóságosság útján, — a
káplánokat pedig az egyházkerület figyelmébe
ajánlja.

A Belfastban tartott presbyterium szö-
vegség nagy gyűlése alkalmával egyházkerüle-
tünk üdvözölte a nagygyűlést, mire az viszon-
üdvözletet küldött, mely magyar fordításban
felolvastattott. Felolvastattott továbbá a presby-
teri szövetségi bizottság jelentése, melynek
igen érdekes pontja volt az, hogy sikerült egy
magyar theologus ifju számára Londonban 60
fontnyi stipendiumot kieszközölni, uti költségű
pedig 10 fontot, ezen stipendiumra Révész
Mihály ajánlatot is fogadtattott el, kinek utasí-
tással adottott, hogy szept. 4-én Londonban
legyen. Elhatározottott, hogy az angol pre-by-
terian egyházhoz köszönőirat inteztessek a
stipendiumért.

Főtiszt Révész B. püspök ur, Vályi
J á d o s főgondnok és Kiss Aron esperes
képviselelék az egyszákerületet, a Baidási
alapítványtól jövőre is ök fogják képviselni s
remény van rá, hogy az alapítványtól a jövő
évtben már az egyházkerületnek segélyeztetni
fognak. F a r k a s Antal felolvassa az egyházke-
rületi penztárnok jelentését. Azon könyörö-
mányok hovátordításának kérdése, melyek ere-
delti czejukhoz kepest még ki nem osztattak,
némi kis vitát provokált s határozatba meut,
hogy ezek a recurrencek penztárába tetesse-
nek. Joó István penztárnoknak a felmentvény
megadottott s penztárnok fizetése — mi-
után teendője tetemesen megsaporodott —
200 frtal felemeltet.

Általános helyesléssel fogadtattott el azon
indítvány, hogy az egyházkerületi nyomtat-
ványok az egyes egyházaknak ezután ingyen
küldessenek.

A »DEBRECZEN« TARGZAJA.

Villámjárás Debreczenben.

Főiskolánk jeles természet-tanára Nagy
Pal, kinek idestova már 15 év óta gyűjtött
botanikai és meteorologiai észleletei valódi
rejtett kincset kepeznek, ismét felvetett egy
érdekes, vidékünk isméjére nézve igen fontos
kérdést, melynek eldöntése — a mint az alá-
biakból kitűnik, már is felkötötte a szakkörök
érdeklődését.
Nagy Pal közleménye olvasható a „T e r-
m e s z e t t u d o m á n y i K ö z l ö n y ” i. e.
augusztusi füzetében s hangzik következőleg:
„A debreczeni nagy erdőben f. é. június
16-án reggeli 2 órákor a villám egy akác-
fába csapott. A fa mintegy 10—12 meter
magas lehetett, a villám koronáján alul érte tör-
sét, és sudarát szokatlan mértékben forgácsokká
és szilákkokká zústa szét. A fa kérge tövig
lefoszlott s a villám még a föld alatt, a gyö-
keren is folytatta romboló hatását. Csodájára
jár e fanak a debreczeni közönség s az a bold-
dog, a ki emlékül vagy babonából fogpiszka-
lónak vihet magával egy darabkát.
Evvél kapcsolatban emlíndök meg vala-
mit a debreczeni villámcsapásokról.
Az 1851-ik évtben augusztus 1. és 2.
közti éjjel leütött a villám az ugynevezett is-
pótfáji toronyba és feigujtotta. A tűzvesz,
ámbár a zápor szakadatlanul ömlött, óriási
mértékűt öltött, s igen sok épület leégett. A
következő évtben a városnak ugyanezen a táján,
a Várd utcán, 8 ház égett le a villámsújtás
következtében.

A 60-as években a Szechenyi utcára
kapott a villám s több egymásutání évtben
csapott le ugyanazon épületben, mely Varga
Károly butorraktáros tulajdonát képezi. Ez
épület most villámhárítóval van ellátva és nem
is alkalmatlanokdók neki a villám.
1878. óta azt tapasztaltam, hogy a nagy-
erdőre vezető setahely jobboldali fasorát ürte
ki czeitablául. Négy ízben csapott le e sorra
és roncsolt szet egy tekintélyes nagyságu élő-
fát. Sőt a mi meglepő, a legközelebbi katasz-
trófa is ezen fasor irányában történt.
Az emített esetekből azt lehetne kö-
vetkeztetni, hogy a villámcsapásokban is bi-
zonyos rendszeresség van, hogy ugj frjezzem
ki magam, járása van, mint a jég-
es ő n e k. Igaz-e ez, vagy csak a képzelet
szüleménye?”

Eddig a tudós tanár. Felszólalása nem
vesztett karba, mert Heller Ágost, a m.
kir. természetudományi társulat tükára, aka-
demia tag s egyik legkivalóbb természetudo-
sunk, Nagy Palhoz a következő levelet intezte:
„Budapest, 1885. jul. 3. Igen tisztelt
Collega ur! Fogadjja köszönetemet szives kül-
demenyéért, melylyel igen megővendeztetett.
Kegyes engedelmével a Természettud. Köz-
lönyben felhasználja a közölteket. Valóban
nagyon érdekes az eset, a mennyiben világo-
san mutatja, hogy bizonyos localitások hatá-
rozott hajtámot mutatnak a villámcsapások fel-
fogására. Szives üdvözléttel igen tisztelt
Collega urnak öszinte hive: Heller Ágost.”

A tudományos kérdés megfejteset la

punkban figyelemmel fogjuk kísérni s örven-
denénk, ha Nagy Pal ur tudományának gazdag
készletét gyakrabban feltárná lapunk olvasó-
közönsége előtt is!

deon, grf Degenfeld József főispán, U j-
falussy Sándor Sztarm. alispánja, az es-
peresi kar, nt. Kiss Albert orsz. gy. képv.
nt. Könyves Toth Kálmán, nt. Ba-
logh Ferenc, nt. Csiky Lajos, Beke
Mihály arvasz. elnök. dr. Tisza Istvan, Ri-
toók Zsigmond, Horthy Istvan, Sáp
Sámuel, Lengyel Imre, Mészáros
trvsz. bírák, dr. Király Ferenc, Rab
László gazd. tanácsos, dr. Legányi Gyula,
Nádányi Miklós nt. Nemeti Lajos stb.

Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző
felolvasta a megjelentek névsorát.

Ilyes Bálint, Szeremlei Sámuel, Tabajdi
Károly főispán jelentik, hogy reszint halasztha-
talan dolgot, reszint betegség miatt nem jelen-
hetnek meg, Kuln Imre (a n-károlyi egyház-
megye gondnoka) szinte ezt jelenti.

Felolvastattott a nagykarolyi egyházmegye
jelentése az esperes választásról. 35 egyház-
ból 33 szavazat érkezett be s 30 szavazattal
S e g e s v á r y J ó z s e f k. - j a n o s i lelkész, az-
előlti egyházmegyei tanácsbíró és jegyző va-
lasztott meg esperessé. Segeşváry J. unne-
pélyesen feleketettett s szép beszédben aján-
lotta magát az egyházkerület jóindulatába, mely
beszédre ismét főtiszt. püspök ur. választott.

Az első lelkészkepzési
vizsgára 21-en jelentkeztek, mindnyájan
vizsgára bocsáttattak, pótvizsgát 3 tiszteletes
atyafi tett, 2-ik vizsgára 1 jelentkezett, ki ap-
rilisban is jelentkezett, de betegsége miatt
akkor nem vizsgáztatott.

A vizsga eredménye felett a bizottság
megélekedését fejezi ki. Nagy József,
Ilyés Endre, Sas Béla, Kutas Bálint.
Szűcs László minden tantárgyból kitűnő osz-
tályzatot nyertek, nevezetesen a vizsga azért,
mert a vizsgázók közül egy sem bukkott meg.
A levizsgázottak osztályzatának felolvasása
után főtiszt. püspök ur atyai hangú beszédet
intezett az ifju tiszteletes atyafiakhoz, melyben
intette őket, hogy ezentul is haladjanak a tu-
domány, erkölcsiség és valóságosság útján, — a
káplánokat pedig az egyházkerület figyelmébe
ajánlja.

A Belfastban tartott presbyterium szö-
vegség nagy gyűlése alkalmával egyházkerüle-
tünk üdvözölte a nagygyűlést, mire az viszon-
üdvözletet küldött, mely magyar fordításban
felolvastattott. Felolvastattott továbbá a presby-
teri szövetségi bizottság jelentése, melynek
igen érdekes pontja volt az, hogy sikerült egy
magyar theologus ifju számára Londonban 60
fontnyi stipendiumot kieszközölni, uti költségű
pedig 10 fontot, ezen stipendiumra Révész
Mihály ajánlatot is fogadtattott el, kinek utasí-
tással adottott, hogy szept. 4-én Londonban
legyen. Elhatározottott, hogy az angol pre-by-
terian egyházhoz köszönőirat inteztessek a
stipendiumért.

Főtiszt Révész B. püspök ur, Vályi
J á d o s főgondnok és Kiss Aron esperes
képviselelék az egyszákerületet, a Baidási
alapítványtól jövőre is ök fogják képviselni s
remény van rá, hogy az alapítványtól a jövő
évtben már az egyházkerületnek segélyeztetni
fognak. F a r k a s Antal felolvassa az egyházke-
rületi penztárnok jelentését. Azon könyörö-
mányok hovátordításának kérdése, melyek ere-
delti czejukhoz kepest még ki nem osztattak,
némi kis vitát provokált s határozatba meut,
hogy ezek a recurrencek penztárába tetesse-
nek. Joó István penztárnoknak a felmentvény
megadottott s penztárnok fizetése — mi-
után teendője tetemesen megsaporodott —
200 frtal felemeltet.

Általános helyesléssel fogadtattott el azon
indítvány, hogy az egyházkerületi nyomtat-
ványok az egyes egyházaknak ezután ingyen
küldessenek.

A »DEBRECZEN« TARGZAJA.

Villámjárás Debreczenben.

Főiskolánk jeles természet-tanára Nagy
Pal, kinek idestova már 15 év óta gyűjtött
botanikai és meteorologiai észleletei valódi
rejtett kincset kepeznek, ismét felvetett egy
érdekes, vidékünk isméjére nézve igen fontos
kérdést, melynek eldöntése — a mint az alá-
biakból kitűnik, már is felkötötte a szakkörök
érdeklődését.
Nagy Pal közleménye olvasható a „T e r-
m e s z e t t u d o m á n y i K ö z l ö n y ” i. e.
augusztusi füzetében s hangzik következőleg:
„A debreczeni nagy erdőben f. é. június
16-án reggeli 2 órákor a villám egy akác-
fába csapott. A fa mintegy 10—12 meter
magas lehetett, a villám koronáján alul érte tör-
sét, és sudarát szokatlan mértékben forgácsokká
és szilákkokká zústa szét. A fa kérge tövig
lefoszlott s a villám még a föld alatt, a gyö-
keren is folytatta romboló hatását. Csodájára
jár e fanak a debreczeni közönség s az a bold-
dog, a ki emlékül vagy babonából fogpiszka-
lónak vihet magával egy darabkát.
Evvél kapcsolatban emlíndök meg vala-
mit a debreczeni villámcsapásokról.
Az 1851-ik évtben augusztus 1. és 2.
közti éjjel leütött a villám az ugynevezett is-
pótfáji toronyba és feigujtotta. A tűzvesz,
ámbár a zápor szakadatlanul ömlött, óriási
mértékűt öltött, s igen sok épület leégett. A
következő évtben a városnak ugyanezen a táján,
a Várd utcán, 8 ház égett le a villámsújtás
következtében.

A 60-as években a Szechenyi utcára
kapott a villám s több egymásutání évtben
csapott le ugyanazon épületben, mely Varga
Károly butorraktáros tulajdonát képezi. Ez
épület most villámhárítóval van ellátva és nem
is alkalmatlanokdók neki a villám.
1878. óta azt tapasztaltam, hogy a nagy-
erdőre vezető setahely jobboldali fasorát ürte
ki czeitablául. Négy ízben csapott le e sorra
és roncsolt szet egy tekintélyes nagyságu élő-
fát. Sőt a mi meglepő, a legközelebbi katasz-
trófa is ezen fasor irányában történt.
Az emített esetekből azt lehetne kö-
vetkeztetni, hogy a villámcsapásokban is bi-
zonyos rendszeresség van, hogy ugj frjezzem
ki magam, járása van, mint a jég-
es ő n e k. Igaz-e ez, vagy csak a képzelet
szüleménye?”

Eddig a tudós tanár. Felszólalása nem
vesztett karba, mert Heller Ágost, a m.
kir. természetudományi társulat tükára, aka-
demia tag s egyik legkivalóbb természetudo-
sunk, Nagy Palhoz a következő levelet intezte:
„Budapest, 1885. jul. 3. Igen tisztelt
Collega ur! Fogadjja köszönetemet szives kül-
demenyéért, melylyel igen megővendeztetett.
Kegyes engedelmével a Természettud. Köz-
lönyben felhasználja a közölteket. Valóban
nagyon érdekes az eset, a mennyiben világo-
san mutatja, hogy bizonyos localitások hatá-
rozott hajtámot mutatnak a villámcsapások fel-
fogására. Szives üdvözléttel igen tisztelt
Collega urnak öszinte hive: Heller Ágost.”

A tudományos kérdés megfejteset la

punkban figyelemmel fogjuk kísérni s örven-
denénk, ha Nagy Pal ur tudományának gazdag
készletét gyakrabban feltárná lapunk olvasó-
közönsége előtt is!

A z
gondnoká
lálattott,
adatott.

Ó
b ó l a
adományt
egyház
csui egy
100 forint

Az o
a bizottsá
ség azon
segelyosz
kisebbség
a felsőszá
— elvett
kisebbség
a ref. e
ilyet fenta
többseg
beketésé
házmegye
ben a p
r e m l e y
szól. Th
szempontb
Gróf R
a többseg
gos közala
jeanc bel

Az Andaházi-Szilágyintézeti gondnokának számadása teljesen reudben találhatott, s a gondnoknak a felmentvény megadott.

Ő felsége magánpenztárából a következő egyházak nyertek segélyadományt: újhelyi egyház 100 frt, zsarolyani egyház 100 frt, ibronyi egyház 150 frt, buscsi egyház 150 frt s a beszercei egyház 100 forint.

Az országos közalapot érdeklő ügyekben a bizottság véleménye 2 részre oszlott: a többség azon véleményt terjesztette elő, hogy a segélyosztás az egyházmegyékre bízassék, a kisebbség ezen indítványt — mely eredetileg a felsőszabolcsi egyházmegye indítványa volt — elvetendőnek tartja. Balogh Ferencz a kisebbség véleményét partolja. Ő a közalapot a ref. egyház egyesületének tartja s mint illet fentartani kívánja. Lukács Ödön a többség véleményét partolja, tagadja, hogy békétlenséget idézne elő a segélynek az egyházmegyék általi kiosztása s nem látja e tényleg a protestáns egység felbomlását. Szeremley József a kisebbség javaslata mellett szól. Thaly Kálmán különösen gyorsorlati szempontból támogatja a többség véleményét. Gróf Ráday Gedeon azt állítja, hogy ha a többség véleménye győzne, akkor az országos közalapot megszűnnek, mint ilyen létezni s nem beöle egyházközségi vagy tractuális közalapot s ebből kiindulva a kisebbség véleményét partolja. Ugyanezt teszi Segesvári József is, mert azt tartja, hogy az egyházmegyék általi szétosztásnak sokan folyamodnának, s a ki segélyt nem kap, sertezti magát s így kellemetlenségek származnának, vagy pedig korteskedésre lehetne felhasználni a segélyosztást. Gr. Degenfeld József a felsőszabolcsi indítvány ellen beszél. Kiss Áron, az első közalapot segélykiosztásánál részt vett s a tisztántúli egyházkerület oly segélyt nyert, melyet s z o l o egyelőre nem várt, de ohajtotta volna azt, hogy nemcsak a k i o s z t á s n á l, de a beszédnél is szerpejének az egy. megyék és kerületek külön. — Az érdeklődés ez úgy iránt nagyon cökent. A nagyobb bizodalom okáért a kisebbség véleményéhez csatlakozik. Dr. Tiszta István igen röviden, kerülve a polemizálást, kíván szótani ki kell választani a leggyöngyös pontokat — tekintet nélkül fekvésükre — s azokat kell segélyezni. Arra nézve, hogy az egyházmegyék jobban ismerik a locals viszonyokat, megjegyzi, hogy ez igaz, de nem képesek összehasonlítani tenni, hogy hol szükségesebb a segély? A kisebbségi véleményhez csatlakozik Kiss Albert szerinte az adott helyzet az, hogy a közalapotól megvártak, hogy a veszélyes helyekre fordítsanak, egy meghatározott perzent pedig a lelkészek és tanítók feljegyzésére. A törvény elmondja, hogy egy végrehajto bizodalgot választ a konvent ezeu úgy vitelére, de az ügyek parcellálása nem történt meg, az a gyakorlati bizodalot, más tereu lehet jó a cenzuralizáció, de a domesztika tereu nem, — s ha az egyházmegye tevedett, mindig van felelőszabesnek helye. Segesvári József szavainak félreertése vegett emelt szót szünetgy gróf Degenfeld József is. — Ritókók Zsigmond a kisebbségi vélemény partolja, mert a tövevőből azt olvasta ki, hogy a központi kiosztásra tettett meg az alap. S a törvényben nem az van mondva, hogy az egyházkerületek, egyházmegyék segélyeztessenek, hanem az egyházak. Egyik egyházkerületben nem lehet megjelteni, hogy a másik egyházkerületnek mi a merve, nincs meg az átekintés. Lehetetlenség igazságos kuncsot találni máskent, mintha központiag és evenkent vizsgáltassanak meg, mely egyház azok, melyek leginkább rászorulnak a segélyre. Szavaira Lukács Ödön reflektált, nem azt ohajjták a többségi vélemény beadoi, hogy az egyházkerületek segélyeztessenek, hanem az egyházak és egyházmegyék. Minden tisztelete mellett a mult iránt kijelenti, hogy éppen a felsőszabolcsi egyházmegyében igazságtalanság történt, nem rossz akaratból ugyan, hanem tevedésből. Ismét ajánlja a felsőszabolcsi egyház indítványát. — Tiszta István személyes kérdésben ker szót. Elek Lajos szerint nagylontossági intézmenyek megváltoztatása — mig csak be nincs bizonyitva szükségessége — nem tanácsos. A felhozott argumentumokat meg kisebbsédszerűnek tartja annál, semhogy felelőgyadalton legyen a mostani rend s így a kisebbség véleményét támogatja, Fótiszt. Révész Bálint püspök ur lehetetlennek tartja a felsőszabolcsi indítvány elfogadását. Eünek derutisegét keltett azou moudata, midőu arra reflektált, hogy említettett, hogy legyen valaki tartomány nagy ember, megis tevedhet, hat a kiseb embernek nem epen úgy, vagy meg inkább tevedhetnek!?) Mután a szónokok nagyobb része a kisebbségi vélemény erteimeben beszélt, e szerint a kisebbségi vélemény tekintetett elfogadottak.

A gyűlésnek fél 2 kor lett vége.

A debreczeniek Budapesten.

Budapest, aug. 23.

371 debreczeni lakos vonult be ma egy-szerre Magyarország fővárosába. Valóságos invázió! Anyai debreczeni egy csomóba meg nem hagyta el tüzhelyét. A gőzös ercztödeje csak úgy lihegett tele, a hosszú vonatot alig volt képes felcipelni a kitűzött időre. Azonban deli 12 óra 37 perczkor megis berobogott.

Csak hogy a kis emberek rendszeren a nagy emberek tevedésére utalóknak s nincsen is annyi hatalmuk arra, hogy tevedéseiket másokra erőszakolják, mint a nagyoknak!

Szerk.

A vonat a központi indóházba, hol óriási néptömeg várta már a kirándulókat.

Az elszállásolás kellő rendben ment végbe s a program szerint delután 3 óra összejutott a közönség a kiállítás főbejárata előtt, majd pedig bevonult az igazgatóság épülete elé, hol a kiállítás II-od elnöke Zichy Jenő gróf, mint már a programból tudva van, udvözölő beszéddel fogadta.

Beszédében megemlékezett arról a fényes fogadtatásról, melylyel őt Debreczenben megtisztelték s arról a jóindulatról, melylyel iránta tanúsították, s melylyel ő mindannyiszor halás elismeréssel adózik. Örömet fejezi ki, hogy Debreczen mindig az első városok közt van, melyek a haladás tereu maguknak érdemet vívtak. Kétszerte örömd most annak, hogy Debreczen polgármesterének kezdeményezésére a kiállítás megtekintésére a hazában első rendezett kirándulást, osztönzésű a többi nagyobb városoknak.

Az iparosok, kiállítók jöttek nemcsak megtekinteni a kiállítást, hanem egyszerűen tanulni is; a polgárság többi része kezezi a fogyasztó közönséget, mely a kiállítást szinten megsemléve, meggyözdök, hogy hazán nek igenis van ipara. Ennek fejlesztésére kell törekednünk. Beszédét a debreczeniek éltetésevel fejezte be.

Városunk polgármestere Simonffy Imre kir. tanácsos ur az udvözletre válaszul, elvette első sorban a kormányt, mely a kiállítás rendezése által egy a mezőgazdaság, mint az ipar fellendülését: célozta; elvette azon férfiakat, kik ennek létesítésében közreműködtek, főleg pedig a kiállítás másod elnökét gr. Zichy és az igazgatóság tagjait, kik fáradságot nem kímélve, a kiállítás rendezése által a külföld elismerését is kivívták. Ennek a nagyszerű munkának megsemlésére hozott el mintegy 400 debreczeni polgárt, de mielőtt ezt teuek, köteleseggöknek tartották haladójakat leróni a tanusított kitartó szorgalomért. Ejjenek!

Ezzel befejezvén polgármester ur választ, a kiránduló társaság gr. Zichy kiseretében társasbédre a debreczeni csárdába vonult, hol Rácz debreczeni zenekara ezutal először hallatta kitűnő nédpaikat.

Az eted befejezte a kirándulók szetozsolva a kiállítás megtekintésére indultak. Este közös vacsora ismét a debreczeni csárdában. Az idő, bár esővel kezdődött, de később egészen kiderült. Ma este a kiállítás egész területe ki lesz világítva, melyre a villany lámpák sokaságát már két nap óta állítják fel.

Helyi hírek.

Gazdak érkezközte tartott tegnap, a városban, az orsz. kiállításra küldendő szarvasmarhák és tenyész-sertések dolgában. — Az értekezést nem levén elég neves, az elnöki Nánási Ferencz ki az ügyben előismerésre méltó buzgalmat fejt ki, a következő felhívás közrebocsátásával bizodalot meg: „Ha a debreczeni jászág tartó közönség közül valaki jószágával a budapesti országos kiállítás szept. végén kezdődő tenyész szarvasmarha és tenyész sertéskiállításán részt akar venni, jószágát folyó hó 27 kén csatortókön deelőtt 10 óráig a csodórös epres kertbe hajtssa, hol az elbírók bizodalot az nap működni fog s a kiállítandó jószágok atvenni s azok felszállításáról es elmelezéséről gondoskodni fog, megjegyztetvén, hogy a kiállítás az egyes gazdaknak semmi költségbe nem kerül.

Személyi hírek. Thaly Kálmán városunk I. kerületének országgyűlési képviselője tegnap este Debreczebe érkezett. Számos tiszteleke várta az indóházál, kik leszálltakor szívelyesen megjelénztek. — Gróf Teleki Sándor, hirneves írök és Feszty Árpád, egyik legtehetségesebb ifju festök, városunkban időzönek. — Gr. Zichy Géza — a mint bennünket értesitene — igen jelentékenlen sebet kapott bajján a tatrafürdői esetet követő párbajban s most már tetétleni kastélyában tartózkodik. A nemes grófot, ki megmaradt karjával — a mint a N. Fr. Pr. éppen most írja — 1 1/2 milliól töbet zongorázott össze jötekuu czérs a valóságos disze irodalmunknak is, egymást érik az udvözölő levelek a sajnos eset iu aránylag elég szerencsés ki-menetelu után.

Helyi rövid hírek. A 39. gyalogezred itt állomásozott két zászlóalja tegnap reggel 4 órakor indult a nagyváradi gyasorlatokra, gyalog. Mikepércsen keresztül mentek s a behívott tartalékosok 25-én követik a tavozottakat. — Az erd. m. közm. e. y. e. s. ü. l. e. tudvalevőleg f. hó 30-án tartja ünnepeles közgyűlést, holozsvartott; ez alkalomból, a f. hó 29-én Budapestről és Brassórról induló kőhön-vonatok mérsékelt menet-térli jeyeket adnak ki. Debreczenből 10 frt és 7 frt 50 kr., P. L. adányból 8 frt 50 kr. és 6 frt., H. Szabolcsról 8 frt 30 kr. és 5 frt 90 kr. a jegy ára oda és vissza, a szerint, a mint II. vagy III. o. utazunk. — Ö. v. Elek Sándorné szül. László Erzsébet asszony kinek Debreczenben is nagy rokonsága volt elhunyt s f. hó 20-án temettetett el Kunhegyess. — F. h. 25-én érdekes eljegyzési ünnepely meg végbe Szent György-Ábrányban. Tolcsvai Bónis Sámuel, nehái emlékeztető Bónis Sámuel, a legf. illetőségek egykori tanács kiváló bírájának unokája, ki szép tehetségeinek sokféle jelet adta s most végezte Debreczenben a jogot, eljegyzéi özv. Harrovsky Adolfné szül. Bernát Karolin ur hölgyet. Az érdekes frigyhez sok szerencsés kívánunk! — A „Magyar Házias sz. sz. ony“ nál 3 cs. kir. arany-pályadíjat nyert Sikor Margit „A szerelemről“ cz. művevel; a 2. díjjal nyert művek szerzői között van Uj-lak y Antal, debreczeni nyomdászsegéd is.

Gr. Degenfeld főispán a jövő hó közepén számonkérő széklet fog tartani Hajdumegyénél. — Uj gőz g e p p e l közeledik a helyi vasut, mely az eddig használt géptől erőseleg keményen van ellátva, a mely — füstül is. A hatalmas szerkezetű s legnagyobb terhet is igen könnyen szállító gép ma reggel kezdte meg működését. — A gyümölcs piaczon ma egy asszony veszekedést kezdett vidékiekkel s mikor egy rendőr beakarta kísérni, szépen elszaladt. — K a u f m a n n nevű zsidó csapóutcai korcsmájában tegnap d. e. két nagy verekedés volt. Balogh Sándor, Kálmán András, Horváth Ferencz és Veres Mihály összeverték egy taligást. — F e j e s J á n o s á c s pedig ugyanabban a korcsmában Bíró Gábor haszagoszlói lakos fejét es száját össze vissza szobogatta botjával. A tetteseket elfogták. — N a g y a r o l y b a n szept. 7-én lesz az orsz. vásár.

Debreczen a kiállításon. A „Kiállítás Lapok“ tartalmas legújabb száma közli a közbányai f. évi szept. 1-től 8-ig tartandó tenyészeti kiállításra beérkezett jelentéseket. Debreczenből D o m o k o s K á l m á n igazgató jelentett be a m. kir. gazdasági intézet részéről hazai kondor szöke fajokat, 4 kant és 4 kockát. Debreczen város sertésenyésztő gazdaközönsége ugyanezen fajból 2 kant és 2 kockát, továbbá 2 darab fekete kant és 2 kockát. A nemzeiközli hizott és minta sertés kiállítás zsűrijének debreczeni tagjai a közbányai sertésker. csarnok részéről Palfi András, a hizott sertések kiállításánál, Horváth János pedig a mintasertésnek. A méheszeti kiállításban részt vesz Harstein Kálmán bírtokos és tanítézte részéről ismét a buzgó Domokos Kálmán igazgató, aki két darab henger alakú szalmakasszal jelent meg. Az ő méhtelpe 30-35 anyakából áll, melynek ketharmada Geszkából készült Berleps fele álló kapart, egyharmada a kiállítottakhoz hasonló szalmakass. E kasok tökéletesen a hünenburgi hengeralakú, felül leposan boltozott kasok mintájára készülték Debreczenben, zsupszalmából és fuzavesszőből készült 5-6 cm. vastag fallal, úgy hogy künn teletesre igen alkalmasak. Előnyei: 1, az egész kasnak az anyaga 6-7 krba kerül s egy ember a teli nap alatt elkészíthet kettőt. 2, a czelnak tökéletesen jól megfelelnek, kezelhetők, mint paratészakosok. Ha pedig ládat teszünk felükbe, megtanulhatni rajta a Dzierzon fele kezelést. Ezen kasokban a felesleges mézet keretekbe lehet gyűjteni. 3. Mindenféle operációra könnyen alkalmazhatók s szállításra könnyűk. — Az „E—“ tegnapi száma Kresnyai Ede alirással meltaja „Debreczen az orsz. kiállításán“, még pedig a kirándulás alkalmából. „Alig van iparág — ugymond a derek czikk — melyet Debreczen be nem mutat és a mit bemutat, az versenyképes részben a fővárosi iparral, részben a külföld hasonló iparczikkeivel. De nemcsak minőségére nézve tesz számot Debreczen a kiállításban, hanem mennyiségre nevé is, amennyiben a debreczeni kiállítók a nagy iparcsarnoknak egy harmadczad részét foglalják el. Oly arány az ország összes iparoshoz képest, melyet számba kell venni, ha az országos kiállítás kiállító iparosaikat bíralat alá akadjuk venni. A jelentékeny terfogatot pedig nem egyesek nagyobb mennyiségű kiállított tárgyai veszik igénybe, hanem a kiállító jelentékeny száma, mert Debreczenből összesen 179 kiállító jelentkezik a versenyterem, mi elége mutatja, hogy Debreczenben jelentékeny számu iparos van.“ Kiemeli továbbá, hogy kiállításunkban inkább a napi-szükséglet fódözésére megkivánutó iparczikkek vannak többen, de egyeb iparczikkek is melyekből sok vásároltatott meg a sorsjáték számára is. Így folytatja tovább: „Van a debreczeni kiállításnak meg egy speciális oldala is s ez cz, hogy minden iparczikkének minden része, mindenize magyar stiliust, magyar motívumot tüntet fel. Távol van tölem azt állítani, hogy a többi magyar kiállító iparczikkeiben nem volna feltalálható a magyar stil, de annyi bizonyos, hogy a többi kiállító, részint a nyugati, részint a keleti befolyás alatt, némi aránylatat tüntetik fel főleg a díszítéseknel az idegen stílusok, a magyar stil rovására, mig a debreczeniek menten minden befolyástól megtartják a magyar izlést, s ez az, mi a debreczeni iparczikkeknek a többiek felett bizonyos előnyt ad s ezért a közönség is elszeretettel fordul e czikkiek felé.“ Ezután statisztikai adatok következknek s a czikk iparosainkhoz intézett jölvérő buzdítással ér véget.

Realtanoda. Tudósítás. Debreczen város realiskolájában az 1885/6 tanévre a tanuló beírása augusztus 29-én kezdődik meg s tart szeptember 1 ig bezárólag. Szeptember 1-él későbbben jelentkezk csak azon esetben vétnek fel, ha késedelmesüknök okát kelölög tudják igazolni. — A beíratások minden kor (vasárnap is) deelőtt 9 óratól 12-ig es delután 3-tól 5-ig eszközöltetnek a realiskola igazgatóság irodájában a főiskola épületében. Különösen figyelmestjük a szölöket arra, hogy a tanuló életkorát szabályszerű es hiteles korcsztelési vagy születési bizonyítványal tartoznak igazolni a beíratás alkalmával; mert ha ezt nem tennék az igazoló a nagyméltóságú vallás- es közoktatási miniszteriumnak egy újabb rendelet értelmében a tanuló be sem jegyezheti, hanem kénytelen lenne őt ezen esetben elutasítani. A tanítézet első osztályba oly tanulókat vétnek fel, akik legalább 9 diák éveiket már betöltötték, s az elemi iskola negyedik osztályának sikeres végze es

szabályszerű bizonyítványal igazolják. Ha ily bizonyítványuk nincs, akkor fölvételi vizsgálatot kell tennök. Beíratási es egyéb melleskedjauk minden ujonnan jelentkező tanuló 5 frt 25 krt fizet; más tanuló pedig 3 frt 25 krt. Ezen díjakat minden egyes tanuló tartozik fizetni, tehát meg a tandíjmentesek is. — Egész évi tandíj 12 frt. Ebből 6 frt a beíratásnál, a másik 6 frtot pedig a második felev kezdetén február 1-én kell fizetni. — Szegénysorsu szorgalmas tanuló tandíjmentességert folyamodhatnak. A folyamodványokat a Tekintetes Városi tanácshoz kell ugyan intézni es czimezni, — de azért a folyamodványok az igazgatóságánál nyujtandók be. Debreczen, 1885. auguszt 21. A realiskola igazgatója.

Gyászhir. Besenyei Albertné, Püspöky Erzsébet asszony éite 27-ik éveben ma reggel elhunyt. Temetése holnapután lesz a deductzi 142 sz. háztól. Beke porair!

Gyümölcsészet. Ezen felhívást vetük: Hogy alapszabályaink 2-ik §-ában foglalt azon rendelkezések, hogy egyleti kertünkben, de mar gyümölcsészek által termelt különönu gyümölcsfajok — a pomológiai kedvelők okulásá, valamint a kezdő gyümölcsészetnek szükséges ismeret nyujtása czéljából lehetőleg minden évben gyűjteményben összeállitva felmutathassanak — ez évben elég tetethessék. — Hogy továbbá a gazdasági f. é. július 29-én kelt abbéli határozata szerint az országos kiállításnál rendezendő ősi idöszaki gyümölcs kiállításán egyleti kertünk, a város es legközelebbi környéke meltoan képviselve legyen. — A jelen évi gyümölcséstermő évben kinakozko anyag felismerése vegett, felkerem az érdeklöket, hogy a kiállításra alkalmasnak itelendő fajokat színnel ha lehet, de szim nélkül is, további meghatározás vegett az egyleti választmány megjárja, Gyűgyey József urhoz vagy alurhoz, — megjelelésevel a beküldendő mennyiségnek, f. é. 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. — Megjegyzem meg, hogy a beküldendő alma, körte, szilva, barack, dió, mogyoró es szölle előbb it helyben a f. évi októberi nagyvásár alatt kiállítatni, s a majdan érdekesnek talándó válfajok az okt. 15-től 31-ig tartandó országos idöszaki gyümölcskiállításra felküldetü fognak. — Debreczen, 1885. augusztus 18. Balogh Imre, az izleli bizodalos elnöke.

Polgári lövöld. 1885. aug. 23-án tartott lövészet díjat nyertek 1-30 szegölvéssel Fodor József 1 db 10 frankos aranyat II Szegölvéssel Szucs Károly 1 db 5 frankos aranyat legjobb mély lövéssel Dr. Brutman 1 db 2 flos tallért legtoebb körölvéssel Veszter István 1 db 1 flos tallért.

Tanügyi jelentés. A helybeli kegyes-tanítóreudi rom. kath. algyrnasiumba a nyilvános tanuló beírása az 1885/6 iskolai évre folyó évi augusztus hó 29, 30 es 31, napjain mindenkor deelőtt 9-12 óráig történik, ugyanezen napok delutánjan pedig a portó, javító es fölvételi vizsgálatok fognak megtartani. Az iskolai év ünnepeles megnyitása — Veni Ganete — szeptember hó elsején lesz. Figyelmestetnek a szölök es gondnokok, miszerint az első osztályba csak olyan tanuló lephet, ki a 9-ik évet betöltötte s a 12 évesnél nem idösebb, mely kor hiteles születési bizonyítványal igazolandó. Kivétel nélkül minden tanuló 2 frt beíratási díjat tartozik fizetni. A tandíj egész évre 18 frt, melynek fele a beíratások alkalmával, másik fele pedig márczius hó 1-ig fizetendő le. Debreczen, 1885. augusztus hó 24-én. Az igazgatóság.

Egy tisztesseges urhozok két kisebb gymnasiumba járó tanuló teljes eliasára elfogadtatik, megjegyezven, hogy ott a pontos es az igényeknek megfelelő kiszogaláson kívül gondos felügyelet is igertetik. Bövebb felvilágosítást a „Debreczen“ kiadóhivatala.

Családi körbe felvétetnek két 1-4 osztálybeli Gymnasiumi tanuló egy ur házhoz igen előnyös feltételek mellett. Bövebb tudakozhatni Holvay Gyula varrogapraktáruán.

SZERKESZTŐI POSTA.

V. L. urnak helyben, on egy számjevtényi küld be, a melynek megjelése volna „Imadott Vilma kisasszony!“ No kerem, ez már csakugyan megfejtethlen szerben volna!

G. urnak helyben. Hogy mi meg nem törtök meg a király szül. napján nem etül imadkoz zaidó rabbit? Azt, mert bennünket epen nem legett meg, hogy a germanizáció legszöszöbös eszközei, a zsidó, németül imadkozának es a Gutt er haiter-ü ennikk.

B. L. urnak H-B o s z o r m e n y. Kötmenyei szép érzéseket tartalmaznak, de az „Elore honi“ k c z m u n e k n e m n i n c s a l k a l o m s z e r t e s e g e, a m á s i k b e n p e d i g h i á n y k i a k i f e j z e s e k b i z o n y s á g a. E g y a b e t i s v a r u n k.

Felelos szerkesztö: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Tetemesen leszállított ár melletti csodalatti kiáruulás.

A Michelstetter Henrik esödtömegehez leltározott mindenféle czipöknek es csizmáknak

becsaron alól is kiáruulás a csödválasztmány által elhatározotván: értesitem a n. é. közönséget, hogy a még meglévő czipő es csizma árúk folyó hó 24-ik napjától kezdődöleg Michelstetter Henrik üzlethelyiségében most már nemcsak gyári áron alól, hanem becsaron alól is (mely a gyári árnál jóval kisebb) tetemesen leszállított árak mellett kaphatök.

Tömeoggondnok.

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

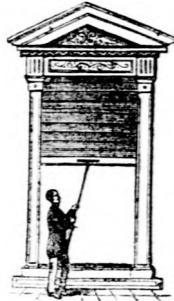
Gyára :
VII. ker. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhúzó
zárdőnyeit
hullámszűrő aczellemzőből; továbbá szabadalmazott Blazieck- és Brecka-féle töltő és szel-
lőzetési

Kályhák;

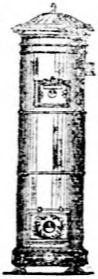
központi-fűtési berendezéseit.

saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építm-
nyeknél iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztet és nélkül, igen czél szerűen
alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába
tartozó munkáit u. m. épületi-, mű- és szerkezeti
lakatos munkáit.

Mintakártyák és költségve-
tések, ingyen és bérmentve.

1885

KIÁLLÍTÁS

MEGHÍVÁS.

A FOLYÓ ÉVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS ALKALMÁBÓL

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

7. VÁCI KÖRÜT NO. BUDAPESTEN és VÁCI KÖRÜT 63.

SAJÁT, KÜLÖN F. CÉLRA ÉPÍTETT HELYSÉGEIBEN,
EGY RÉSZÉTŐL DÚSAN ELLÁTOTT

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLÍTÁST

RENDEZETT BE,
melynek számos megtekinté-
sére az érdeklődők
tiszteltetéssel meg-
hívattak.

1885

27

27

27

J E L E N T É S!

Van szerencsém a beces helybeli és vidéki közönségnek
tudomására hozni, miszerint üzletemet, a régi helyére,

előbb **Veszprémi,**
jelenleg az

ipar- és kereskedelmi-bank,

ujjonnan épült piacutczai házába helyeztem vissza.
Eddigi beces pártfogását továbbra is kérve

maradok tisztelettel
Baum Miksa.

27

27

ad. 4882
1885.

Arlejtési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város által a nagy-
csapóutczai kül- és belvárosi, a árokut-
czai, péterfiái és ispotályi iskoláknál elő-
állítandó, illetve átalakítandó tantermek
építésénél előforduló kőműves, ács, aszta-
los, lakatos, festő, üveges és bádogos mun-
kák biztosítására a folyó évi augusztus
28-án d. e. 10 órakor a városbáz nagyter-
mében írásbeli zárt ajánlatok elfogadása
mellett nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

A költség előirányzati összeg tesz :
13214 fnt 75 kr, a melynek részletezése
a mérnöki hivatalnál megtudható.

Az árlejtésnél előbb az egyes isko-
láknál előforduló összes iparos munkák
tételnek ki árlejtésre, azután az egyes
iparos munkák bocsátatnak árlejtés alá,
és ezek befejezése után bontatnak fel az
írásbeli zárt ajánlatok.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók
hogy 5%-es bánatpénzzel felszerelve a
fent kitűzött napon és órában a megneve-
zett helyen jelenjenek meg, illetve az ár-
lejtés megkezdése előtt kellő bánatpénz-
zel felszerelt zárt ajánlataikat a polgár-
mesteri hivatalhoz a megnevezett arverési
nap d. e. 10 órájáig nyujtsák be.

Utóajánlatok figyelembe nem vé-
tetnek.

Debreczen 1885. augusztus hó 17-én.
A városi tanácstól.

Mária-celli
GYOMOR-CSEPPEK,
jeles hatású gyógyszer a gyomor min-
den bántalmai ellen,

felmulhatatlan az
é tv á g y-h i á n y, gyomor-
gyengeség, ross szági ishel-
let, szék, savanyú felsőfo-
gás, kolika, gyomorhurut, gyó-
moreség, huykéképződés,
tulságos nyakaképződés,
sárgaság, undor és hánya-
főfajás (ha az a gyomor-
ból ered), gyomorgörös
szekszorulás, a gyomornak
tulletertsége étel es ital
által: gúlisza-, lep- és maj-
betegség, aranyeres bantalm-
ak ellen.

Egy üvegcse ára használat
utasitással együtt 35 kr.

Daphia Debreczenben Dr. Kotschneck E.,
Gólti N és Tamassy B. urak gyógyszerárban,
Hajdu-Szoboszlón Trocsányi Imre gyógyszerár-
ban, Kis-Marjan Gallasz Frigyes gyógyszer-
Barta Zoltán Kun-Szent-Marton, H-Namas-
Kovacs Lajos gyógyszerész, valamint az
osztrák-magyar birodalom minden esgyobb
gyógyszertárban es kereskedésben.

Központi szetküldési raktar nagyuan
es kicsinyben
Brady Karoly,
"óragyainoz" címzett gyógyszerárban
Aranyterben, Morvorszagban.

Bor eladás.

Tisztán kezelt kitünő mi-
nőségű sestakerti bor hordó
számra eladó.

Értekezhetni S z e d l á k
J ó z s e f piacz-utczai üzle-
tében.

KITÜNTETÉS
SZEGERD
érdemére mmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALATNAK.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1878.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA
DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindentéle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal:
tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat;
dizsműveket arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászati köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számittatik

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő **DEBRECZEN** cz. hir-
lapban a legolcsóbban számítva közzé teszek.

KUTASI IMRE.
könyv- és könyomda-tulajdonos.

KITÜNTETÉS
L O N D O N

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KÁROLY ház.

DISZOKLEVÉL
1871-ben.